

*O lucrare de referință pentru cultura română***Ioan David, *Banatul*, 1926-1930****Prima revistă literară din Banat, Editura Scrisul Românesc, Fundația – Editura Craiova – 2013****Vasile MAN**

Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad

Monografia revistei „Banatul” este prima dintr-o serie de lucrări pregătitoare pentru realizarea unui important proiect: *Istoria presei literare din Banat*.

Scopul acestei reviste – spune autorul – „a fost acela de a impulsiona viața literară și culturală dintr-o provincie care urma să-și alinieze valorile celor din țara întregă”. („Câteva precizări”).

Alături de scriitori locali ca: Petre Nemoianu, Grigore Popiți, Mihai Novac, Romulus Molin, semnează în paginile revistei și scriitori consacrați în proza literară de pe întreg cuprinsul țării, amintindu-se nume ca: Ion Pillat, G. Călinescu, Camil Petrescu, Nichifor Crainic, Lucian Blaga, George Bogdan Duică și alții.

După „Câteva precizări” și „Introducere”, volumul dedicat primei reviste literare din Banat, „Banatul” (1926-1930) este alcătuit din cinci părți:

A. Structura tematică a publicației;

B. Cronologia revistelor literare și culturale din

perioada interbelică;

C. Articole-Program ale revistei „Banatul” (1926-1930);

D. Articole (selecție);

E. Iconografie,

volumul încheindu-se cu o vastă Bibliografie în care sunt citate: cărți, dicționare, enciclopedii, articole și studii, periodice.

La rândul său, „Structura tematică a publicației Banatul”, urmare unei munci de cercetare științifică aprofundate, cuprinde *Literatura*, un studiu despre poezie, proză, folclor, traduceri și critică literară, iar *Artele* sunt prezentate prin: teatru, muzică, arte plastice și arhitectură, urmate de studii despre *Istorie și Arheologie*, iar *Viața culturală* este prezentă prin studii despre învățământ, religie, portrete și Asociația Culturală din Banat.

Poezia este prezentată prin 89 de trimiteri bibliografice – cu autorii care au semnat în paginile revistei literare „Banatul”.

Consemnăm câteva nume ale poezilor: Aron Cotruș, Tudor Arghezi, Al. Negură, Ion Pillat, Alexandrina Gr. Cantacuzino.

Creații literare în proză au semnat Gheorghe Brăescu, Emanoil Bucuța, Al. Negură, A. Cotruș, P. Nemoianu, iar la folclor: Lucian Blaga, Sabin Drăgoi, Filaret Barbu, Lucian Costin.

La *traduceri*, sunt consemnate nume importante ale culturii, ca: Ion Minulescu, Ion Pillat, Nichifor Crainic, Giovanni Papini, Edgar Allan Poe, Andrei Ady, Klara Müller.

Artele, prin teatru, muzică, arte plastice și arhitectură sunt reprezentate de nume ca: Lucian Blaga, Camil Petrescu, Ion Montani, Sabin Drăgoi etc.

La *Viața culturală* sunt notate nume din învățământ, religie, portrete și Asociația Culturală din Banat, având ca reprezentanți nume ca: Onisifor Ghibu, Nova Novac, prof. dr. Nicolae

Popovici (religie), Lucian Blaga (portrete), Emanoil Bucuța și Traian Lalescu (Asociația Culturală din Banat).

Pentru Viața politică, economică și socială sunt consemnate trimiteri la 57 de autori și texte, ca: Vasile Goldiș, președintele „Astrei”, Cuvântare, V 1930;

Dr.A. Popovici, *Românii din Iugoslavia* V, 1930, nr.1, p. 25-28 (op. cit. p.74).

Capitolul *Minorități* este rezervat etniilor germană, maghiară și italiană, iar *Iconografia* prezintă fotografii existente în coloanele publicației.

Cronologia revistelor literare și culturale din perioada interbelică este prezentată cu 36 de publicații, dintre care amintim:

„*Analele Asociației Andrei Șaguna a clerului Mitropoliei Ortodoxe din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș*”.

„*Analele Banatului*”. *Buletinul Muzeului din Timișoara*

„*Banatul*”. Foaie pentru poporul român, Lugoj, lunar (3 iulie -11 decembrie 1905)

„*Banatul*”. *Ziar de luptă al pribegilor*, București, săptămânal (26 ianuarie - 13 martie 1919) sau „Colț de țară” (1935 - 1939)

„*Calendarul Românului*”

„*Banatul literar*”, „*Granița*”,

„*Grănicerul Banatului*”

„*Limba română*”

„*Luceafărul*”, „*Semenicul*”

„*Muzica*”

„*Răsunetul cultural*”

„*Vremea*”

„*Zorile*”

„*Țara*”

„*Vestul*”. *Tribună a demnității bănățene*, Timișoara, zilnice (13 ianuarie 1930 – 5 mai 1935)

„*Viața școlară*”. *Revista Societății de Lectură* „D. Țichindeal” și a cercului dramatic „Tr. Lalescu” Timișoara (15 nov. 1924 - iunie 1925), printre colaboratori fiind și Liviu Rebreanu.

Articole-Program ale revistei „Banatul” (1926 – 1930); „Banatul”, „Banatul religios”, Un scurt popas, Calendarul „Asociației Culturale din Banat” pe anul 1928.

Spațiul cel mai amplu al cărții, „*Banatul*” 1926 – 1930. *Prima revistă literară din Banat* este rezervat unei selecții de ARTICOLE (p. 117 - 320), peste 200 de pagini.

Volumul se încheie cu *Iconografie* și o amplă *Bibliografie* cotată.

Volumul „*Banatul*” 1926 – 1930

Prima revistă literară din Banat aparținând profesorului, cercetătorului și istoricului literar conf. univ. dr. Ioan David, reflectă, prin întreaga structură propusă de autor, atmosfera efervescentă a vieții culturale din primul deceniu de după Marea Unire de la 1 Decembrie 1918, cu precădere din spațiul bănățean – un spațiu deschis Marii culturi române afirmate prin intelectuali de elită și instituții de știință și cultură, pe măsură: Universitatea de Vest din Timișoara și Institutul de Studii Banatice al Academiei Române, Filiala Timișoara.

Revista *Banatul* este o treaptă importantă în edificiul național al științelor și culturii române.

Bibliografie

Ioan David „*Banatul*” 1926 -1930. Prima revistă literară din Banat, Editura Scrisul Românesc, Fundația – Editura, Craiova, 2013, p. 5.